N:o 14–15
1939

Uusi HUOMEN

»ÄLKÄÄ ANTAKO TULEN SAMMUA«

Muodikkaita
uutuuksia

on Tailorissa nyt runsaasti. Tulkaa katsomaan! Haluamme esittää Teille syysulstereita, turkkeja, pelleriinejä, puuhkia ja talvitakkeja hauskoin turkissomistein. Tilausosastolla on runsaasti muotikankaita. Irtonahkoja saatte myös meiltä.

Tailor

STOCKMANN • kerr.

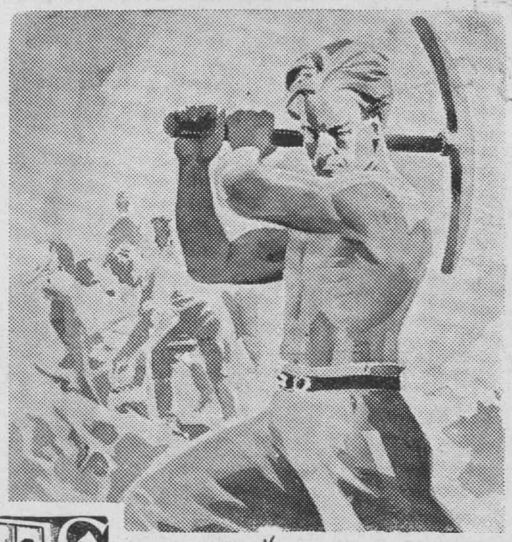

Kansa, joka ei murru:

Isänmaan suojaksi linnoitukset – kotien turvaksi henkivakuutus

Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö

SALAMA

Puhtaasti suomalainen suuryhtiö – Vakuutuskanta 3.200 milj. markkaa

Kauniita
JA MUODIKKAITA

leninkejä, puseroita y.m. varastossa. Tilaukset valmistamme huolellisesti ja nopeasti. Runsas valikoima ensiluokkaisia muotikankaita ja lyhyttavaroita.

NORJANNE OY. HELSINKI, Museok. 28 Puh. 91016

OMIST. H. TUOMINEN H. NORJANNE

Arv. Naiset!

Runsas valikoima muotihattuja ulkolaisia ja kotimaisia malleja sekä omia valmisteita.

Myös hattukoristeita. Korjauksia suoritetaan sekä valmistetaan hattuja tilauksesta. Tervetuloa tutustumaan.

Muotiliike **KIRSTI SUOMAA**

Runebergink. 31, puh. 47 270

(Vastapäätä tyttökoulua)

Uusi HUOMEN

ISÄNMAALLIS-KANSALLINEN NAISTEN LEHTI

Toimitussihteeri:
ELSA VUORJOKI
Puh. 45 336
Taloudenhoitaja:
TYYNI LEISIO

HILJA RIIPINEN, päätoimittaja
Toimituskunta:
ELNA HETEMÄKI, VIOLA KUISTIO
ANNA POHJANHEIMO, EEVI SOLANNE
Julkaisija: KUSTANNUS-OY. RASTI

TOIMISTO:
Helsinki
Neitsytpolku 7
Puh. 64 159 Klo 10—13
Tilaushinta vsk. 40: —

N:o 14—15

25. 9. 1939

"Ken uskoi, että siemen keväinen
Jo syksyll' antais sadon rautaisen
Ja että viini, äsken kukkinut,
Ois rypäleissään verta kantanut
Ja että kyntömiesten huutoihin
Syys huutais vastaan torvin vaskisin!,,

V. A. Koskenniemi, "Elokuu 1914"

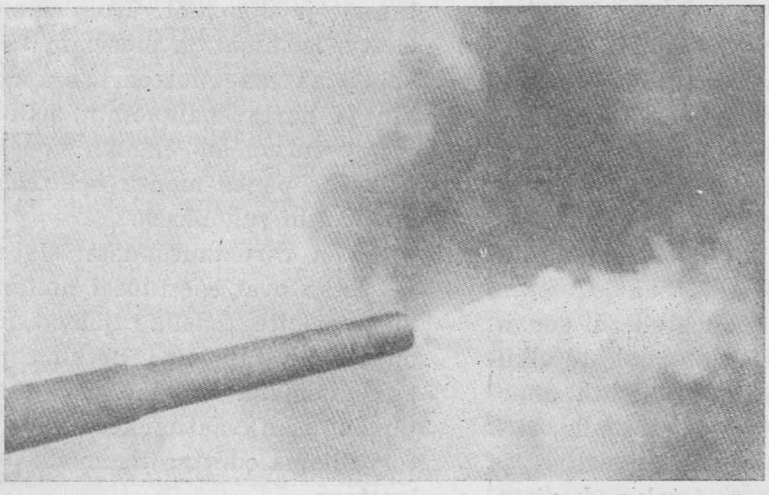

On varustauduttava

Kaikki on jollakin tavalla muuttunut toisenlaiseksi kuin mitä oli vielä eilen. Sota tuntuu kaikkialla, vaikkapa se raivoaa meistä etäämpänä. Meidän on joka hetki aivankuin selvitettävä kysymystä: Mitä meidän nyt on tehtävä?

Siksi kai johtavilta paikoilta onkin pidetty kansalle puheita. Ja lähetetty vetoomuksia. — Mitä olemme niistä saaneet? — Kieltoja, etupäässä kieltoja: Ei ole varattava mitään, ei ole ostettava, ei ole huolehdittava huomisesta. Sensijaan uskottava, että esivalta hoitaa ja varaa kaiken aikanaan. Siihen on luotettava. Ja johtavat naispiirit ovat osoittaneet naisille erikoisen vetoomuksen, jota me maalaiset luonnollisesti hartaina valmistuimme kuulemaan ja noudattamaan. Ja mitä siinä oli ohjeeksi? Sanoja — hyvin sieviä sanoja. Mutta mitä tehdä — juuri nyt — miten palvella isänmaatamme, kotejamme — ohjetta siihen — niin ei mitään. Tunnustautumista tämän maan puolustuksen tueksi, ohjetta sinnepäinkään — ei mitään. Eivät sievät sanat nyt riitä.

Meidänhän on jokaisen katsottava huomiseen itseämme pettämättä tai sanahyminöihin tuudittautumatta. Yksikään kansa ei jää, vaikka tahtoo kuinka hartaasti pysyä sivussa ja olla puolueeton, ei voi jäädä sodalta koskemattomaksi. Tulee puutetta maahan. Tulee vaikeuksia. Tulee köyhyyttä. Tulee hätää. Työtä ei ole kaikille riittämiin, mistä elää. Raaka-aineita ei saada. Kulutustarpeita on tarjolla vähemmän. Se tuntuu kotien elämässä.

Ja kuka takaa, että sodan kauhut eivät leviä rajalta rajalle. Eiväthän lupaukset paljoa merkitse, kuten nähdään. Siksi on kaikki se, mikä koskee maan puolustusta, kuluvan hetken suurin asia. Se koskee kaikkia, vetoaa jokaiseen. Väestönsuojelumme, tuo puolustuksen ensimmäinen aste, se on meillä valtion puolesta alkutekijöissään, luvataan vasta, että siitä annetaan lakiesitys. Olemme niin takapajulla, että vain kansalaisten omatoimisella valistus- ja varustustoiminnalla voidaan jotakin korjata. Vasemmisto- ja keskustapolitiikka on tähän mennessä pitänyt väestösuojelua tarpeettomana. Moni kohta vaatii *kansalaisten omatoimista huolehtimista.* Jokainen kodistaan vastuussa oleva, varustaa luonnollisesti kaikin laillisin keinoin kotiansa vastaanottamaan kovaa aikaa. Onhan viime kesä antanut kaikkea ihmeellisen runsaasti. Mitä useampi koti on välttämättömin tarpein varustettu, sitä helpommin voidaan poistaa puutetta ympäristöstä ja yhteistoimin koko maasta. Ehkä voidaan järjestää tarpeen tullen kotien paastopäivä ja lahjoittaa jäävät varat tarvitseville lähimmäisille. Niin on tehty muissa maissa, joissa kansallinen mieli on herännyt.

Naistenkin *ensimmäisiä isänmaallisia velvollisuuksia on kuulua maanpuolustusjärjestöön tai tukea sitä työtä.* Nyt juuri on sen toiminnan aika. Ja tehtävää on kaikille, joilla on tahtoa palvella.

Väestönsuojelu on kansalaisten itsesuojeluvelvollisuutta. Yleistä neuvontaa voitaneen kaikkialla saada maanpuolustusjärjestöjen avulla. Monissa maissa hoitavat naiset tämän alan työt suurelta osalta. Naisiin vetoamalla voidaan asiaa meilläkin viedä eteenpäin.

Mutta — yksi vaatimus on varmaan kaikkein tärkein: *Vakavuutta elämään, kaikkeen elämään.* Täyskäänne siitä, mitä on. Tässä maassa on viime vuosina yltäkylläisesti tuhlattu, huviteltu, juotu ja mässätty. Aivankuin pääasia olisi kemuilu, lounastaminen, juhlatanssit ja ilonpidot. Kuin viimeistä päivää on eletty, isommat ja pienemmät. Kansojen hätä kehoittaa vakavuuteen. Se ajaa meitä kirkkoihin ja hartauspaikkoihin, painaa nöyrtymään ja syventymään elämän todellisiin arvoihin. Ehkä se panee monen opettelemaan uudelleen unohdetun rukouksen.

Se on varustautumista. Ja vain jos kaikki ne, jotka ovat asettuneet hoitamaan kansan ja maan asioita, todella tajuavat, miten suunnaton on vastuu tällaisina hetkinä ja vain jos me kukin omalla kohdallamme otamme varteen tämän ajan vaatimukset, vain siten saamme turvallisina odottaa huomista Jumalan johtoon luottaen.

Lapua, 18. 9. -39.

Hilja Riipinen

ARMI HALLSTEN-KALLIA:

Ulkopolitiikkaa

Näinä päivinä on mahdoton saada mielestään sanaa: Sota on ulkopolitiikkaa toisin keinoin. Ahdistava kysymys, onko tällainen keino nykyisessä maailmassa välttämätön ja väistämätön, pakottaa etsimään vastausta, ja samalla on tarkkailija kaiken aikaa tietoinen siitä, että tätä sotaa nyt käydään, enemmän kuin mitään aikaisempaa, rinnan taistelumaastossa ja neuvottelukammioissa.

Oliko "välttämätöntä" ryhtyä tähän sotaan vain olisiko neuvotteluteitä päästy tuloksiin? On selvää, että monet yksityisseikat ovat vielä arkistojen ja muutaman harvan neuvottelijan tiedossa, mutta jo julkaistut selonteot, "valkoiset kirjat" ja muut näyttävät osaittavan, ettei sittenkään aivan viimeiseen saakka voitu tai tahdottu tuota keskustelujen tietä kulkea.

Sodan näkyvä aihe ei tunnu sivullisesta sellaiseksi riittävältä. Valtaosaltaan saksalaisen kaupungin palauttaminen varsinaisen emämaansa yhteyteen on useimmista ihmisistä terve ja oikea ajatus ja se pitäisi voida rauhan tietä toteuttaa. Mutta selvää on, ettei tämä ollutkaan todellinen syy. Danzigin kysymys tuli koko Saksan laajenemispyrkimyksen symboliksi ja niille, jotka tätä laajenemista tahtoivat estää, joko oman isänmaansa edun ja olemassaolon kannalta tai suurvaltakilvoittelussa ylivallasta Euroopassa, Danzig tuli olemaan se rajapyykki, jonka ohitse ei annettaisi kansallissosialistisen Saksan mennä. Tähän asenteen ehdottomaan jäykistymiseen ei mikään ole niin vaikuttanut kuin viime maaliskuinen Tshekko-Slovakian kriisi, jossa Saksa ensimmäisen kerran asetti muita vaatimuksia kuin oman kansallisen eheytensä, saksalaisten yhteen valtakuntaan kokoamisen. Tuo "elinala", jonka välttämättömyydellä Böömin ja Määrin muuttamista Saksan protektoraatiksi perusteltiin, on laajakantoisena ja tulkinnanvaraisena luonut suuren turvattomuuden tunteen kaikkialle sinne, missä saatettiin epäillä samansuuntaisten vaatimusten voivan syntyä.

Nimenomaan Puola tunsi itsensä uhanalaiseksi. Olihan Böömin ja Määrin liittämisen ja autonoomisen, mutta sotilaallisesti Saksan vallinnassa olevan Slovakian muodostamisen jälkeen Saksan ja Puolan yhteinen raja tavattomasti kasvanut, ja saksalaisten vähemmistöjen, joiden kohtelu useasti oli antanut aihetta arvosteluun, olemassaolo näillä rajoilla oli vielä lisäaiheena pelkoon.

Tässä valossa on ymmärrettävä se liittosopimus, jonka Puola keväällä teki Englannin kanssa ja joka koski keskinäistä avunantoa hyökkäyksen sattuessa.

Tämän avunannon sotilaalliset muodot olivat sitten pitkien neuvottelujen aiheena. Länsivaltojen kuukausia kestäneet, heitä itseään uuvuttavat ja kaikkia Neuvostoliiton rajanaapureita vakavasti huolettavat keskustelut tarkoittivat tärkeältä osaltaan avunannon järjestämistä Puolalle, koska suorastaan maantieteellisistä syistä Ranskan ja Englannin suoranainen apu jäisi parhaassakin tapauksessa aivan rajoitetuksi.

Pommin räjähdyksenä on aivan yleiseen eritoten Ranskassa ja Englannissa kuvattu sitä tavatonta yllätystä, jonka — sotilasneuvotteluja parhaillaan käytäessä "hyvän menestyksen toivein" Moskovassa — aiheutti Saksan ja Neuvostoliiton kesken tehdyksi ilmoitettu hyökkäämättömyyssopimus. Se tiesi maailmankatsomuksellisen pohjan syrjään siirtämistä ja puhtaan ulkopoliittisen tarkoituksenmukaisuuden ottamista määrääväksi.

Meidän maamme osalta se merkitsi kolmiliittoneuvottelujen sisältämän vaaran uhkan loittonemista — ainakin ajaksi, mutta ilmeistä oli, että se Puolalle tuli merkitsemään välitöntä, ankaraa uhkaa ja ulkopuolisen avun tehon kutistumista.

*

Nykyhetken tosiseikat ovat kaikkien mielissä. Huomattava osa Puolan urheata, mutta

asiantuntijan sanan mukaan "romanttisesti taistelevaa" armeijaa on vastustajan rautaisen saarrostuksen alaisena, maan pääkaupungin ääret ovat vihollisen vallassa, osittain jo uudelleen käynnissä palvelemassa valloittajan tarkoituksia.

Mitä lähiaika tuo mukanaan Puolalle on nyt vain aavistettavissa. Meille Puolan kansa on monella muotoa ollut kuin kohtalotoveri, jonka kärsimykset ovat omia ja isiemme sydämiä koskeneet ja jonka nousu on rinnan oman itsenäisyystaistelumme ja oman rakennustyömme kanssa meitä läheisesti ilahuttanut.

Kahden suuren vallan välisessä puristuksessa eläminen vaatii valtiotaitoa, sitkeyttä ja voimaa uskomattomiin. Että Puolassa sitä on, sen todistaa liian varhain kansaltansa riistetyn marsalkka Pilsudskin elämäntyö.

*

Täyttääkseen Puolan kanssa solmitun liiton edellyttämät sitoumukset, ovat Englanti ja Ranska lähteneet sotaan Saksaa vastaan, jota tätä kirjoitettaessa on kestänyt 10 päivää. On luonnollista, että valtavien koneistojen liikkeellesaaminen vie aikansa ja samoin, että tehokkaimpaan puolustukseen tarkoitettujen "valloittamattomien" linnoitusvyöhykkeiden olemassaolo molemmin puolin Ranskan ja Saksan rajaa perinpohjin muuttaa sodan luonteen, jos sitä yrittää kuvitella maailmansodan alkuvaiheista muistamansa mukaiseksi.

Tähän asti on huomattavissa, että Saksa niin länsivallilla kuin ilmassa tyytyy puolustautumiseen. Vain merellä on säälimätön upotussota käynnissä. Tämä puolustusasenne johtuu tietenkin osaksi siitä, että Saksa on aktiivisessa toiminnassa itärintamalla, mutta luultavasti myöskin siitä, ettei tahdota hävittää viimeisiä mahdollisuuksia solmita rauha, kun ratkaisu Puolassa on tapahtunut.

Missä määrin tästä sitten on toiveita? Niitä on ylen vaikea punnita. Niitä vastaan puhuu erikoisesti Englannissa, mutta osittain Ranskassakin, kaikissa tilaisuuksissa ilmilausuttu päätös käydä sota "katkeraan loppuunsa saakka" ja kukistaa Saksassa kansallissosialistinen valta. Vastaan puhuu myöskin se alusta alkaen pitkään kamppailuun järjestelmällisesti valmentautuva tapa, millä länsivallat säännöstelevät sodanaikaisen elämänsä.

Ja sittenkin — rauhan mahdollisuuksien puolesta puhuvat eräät toiset seikat. Neuvottelut eivät ole katkenneet, vaan niitä käydään kuin maan alla, tekisi mieli sanoa ampumahautojen alitsekin. Italian puolueettomuus, jonka se julisti yksissä neuvoin Saksan kanssa, tekee mahdolliseksi Mussolinille, jonka rauhanpyrkimyksille on annettu yhä kasvava arvo, pitää vireillä sodan rajoittamisen ja katkaisemisen ajatusta ja otolliseen aikaan heittää vaakakuppiin maansa arvovalta.

Toinen erittäin merkityksellinen seikka on, että tässä sodassa puolueettomat valtiot ovat niin lukuisat ja niin huomattavat. Niiden käsiin on nyt paljon laskettu, nimenomaan suurten puolueetonten valtain, joiden vaikutus ulottuu laajalle oman valtapiirin ulkopuolelle.

On sanottu, että puolueettomuus on suuri etuoikeus. Muistettava on vain, että se on vielä suurempi velvoitus. Sen ovat koko karuudessaan joutuneet kokemaan kolme pientä puolueetonta valtaa jo ensimmäisten sotapäivien aikana, kun niiden puolueettomuutta ilmasta käsin on loukattu, jopa rauhalliseen kaupunkiin heitetyin pommein. Puolueettomuuden velvoitus torjua tällaiset yritykset on Belgian, Hollannin ja Tanskan kohdalla jo ollut toteutettava, ja sama voi olla jokaisen muunkin puolueettoman maan osa.

Ankara aika on nyt yllämme emmekä tiedä, miten kauan se tulee kestämään. Meidän velvollisuutemme on selvä — huolenpito siitä, että oma maamme myrskyssä kestää. Valmius on meidän tunnussanamme ja puolueettomuus — todellinen ja kaikinpuolinen — toinen. Tämä asettaa suuret asiallisuuden, itsehillinnän ja uhrialttiuden vaatimukset kansalle ja yksilöille.

13. 9. 1939.

SALUS SAIRAALA (omist. M. ja I. Rytkönen)
It. Kaivopuisto 23. Vaihde 20 747—20 748
Kirurgi-, sisätauti- ja synnytysosasto
Hinnat 65—115 mk. Lääkäri potilaan valinnan mukaan.

Kanerva Yrjö-Koskinen:

LOTTANA Kannaksella

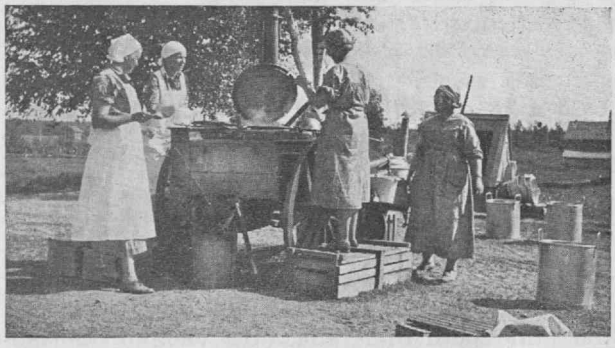

Olin niiden onnellisten joukossa, jotka olivat saaneet piirissämme kutsun linnoittajia muonittamaan. Kesäkuun puolivälissä lähdimme matkaan kohti Kannasta. Aikaisin aamulla olimme Viipurissa, ja täällä jo huomasi heti, että jotain oli tekeillä. Suojeluskuntalaisia ja lottia oli paljon liikkeellä, toisia menossa ja toisia tulossa päivettyneinä ja onnellisen näköisinä. Sunnuntaiaamuisella asemalla oli juhlan tuntua. Eri piirien linnoittajat olivat junissaan piirittäin menossa työmailleen, joukossa myös vanhoja miehiä ja koulupoikia. Innostus ja asian tärkeys näkyi kaikkien kasvoista. Juna toisensa jälkeen lähti liikkeelle ja laulu kajahti ilmoille: "Sua suojelemme, verin varjelemme —", jäi kaikuna junien kadotessa näkyvistä.

Meidän työmaamme oli Pällilän kansakoulun pihamaa, jossa saimme työskennellä herttaisen ja aina pirteän yliemäntämme lotta Kai'un johdolla. Tässä olikin meidän maailmamme kahden viikon aikana. Aamulla jo ennen kello viittä kenttäkeittiölotat kiiruhtivat töihinsä, samoin "hovineidot" teen vientiin kilometrin päässä olevaan Hovin taloon, jossa osa linnoittajia oli majoitettuna. "Kanttiini" aina ystävällisenä huolehti meidän hyvinvoinnistamme, ja hänen pannunsa keräsikin joka aamu lotat pirtin pöydän ympärille. Päivällisen ja päiväkahvin veimme joka päivä työmaalle, ja oli tosiaan aivan suurenmoista nähdä, millä uutteruudella ja innostuksella linnoittajat tekivät töitä kuumista ilmoista huolimatta. Ruokakuorman tulo ei mitenkään häirinnyt työntekoa, ja vasta kun työnvalvoja oli soittanut ruokakelloa, silloin linnoittajat reippaasti kerääntyivät jonoon. Ja taas he yhtä reippaasti ja innostuneesti lähtivät töihin kellon ilmoitettua ruokailun päättyneen. Päivät vierähtivät näin aivan huomaamatta työn touhussa, ja äkkiä huomasimme ,että meidän palvelusaikamme oli päättymässä ja joukkomme hajaantumassa ympäri Suomea kukin siviilitehtäviänsä suorittamaan.

Linnoittajamme tekivät myös rajaretkeilyn, johon me lotatkin saimme osallistua. Juhannusaamuna lähdimme linja-autolla liikkeelle, Kivennapa — Lintulanluostari — Joutselän patsas — Terijoki — Inon patterit — Raivolan lehtikuusimetsä oli matkareittimme. Kauniita seutuja, hyvin viljeltyjä taloja puutarhoineen ja rehevää kasvillisuutta näimme kaikkialla. Joutselän patsaalla näimme rajan noin kilometrin päässä edessämme. Ainakin ensikertalaisella kulki kylmät väreet selkää pitkin, kun rajan toisella puolen liehui punainen lippu rajavartioston pihalla. Kaikki rajan takana näytti kuolleelta ja asumattomalta. Tuo pieni kapea joki voi näin erottaa kaksi eri maailmankatsomusta toisistaan.

Harvoin tulee rajalta kaukana asuva ajatelleeksi, miten äärettömän paljon tarvitaan luottamusta Jumalaan ja elämänuskoa siellä, jotta sukupolvesta toiseen kyetään ajattelemaan elämää eteenpäin, raivaamaan uusia viljelyksiä, rakentamaan uusia taloja ja elämään koko ajan aivan rajalla. Tämän kesän rajalla käynti on ehken monelle avartanut käsitystä siitä, että samoinkuin rajamme tarvitsevat linnoitusta, asukkaat myös kaipaavat meidän myötätuntoamme ja tietoisuutta siitä, että he eivät yksin seiso rajalla, vaan koko kansa on heidän kanssansa.

Yksimielisyys ja innostus elähdytti Kannaksella sekä linnoittajia että lottia. Siellä ei oltu eri puolueita, kaikki pienet mielipiteiden eroavaisuudet saivat siellä väistyä yhden ja suuren asian, rajojen turvaamisen tieltä. Kaikki olivat siellä vain suojeluskuntalaisia ja lottia, jotka olivat lähteneet samalle asialle ja joiden palava halu oli kantaa kortensa koko kansan yhteisen asian hyväksi.

HMN huonekaluja valmistaa ja myy ainoastaan *Huonekaluliike Mikko Nupponen*

Eevi Solanne:

Lokakuun ensimmäinen viikko— nuorisoseuratyönviikko

Tämän lehden lukijoista saattaa moni otsikon lukiessaan ihmetellä, että vieläkö nuorisoseuratyötä tehdään niin tosissa, että sille kokonainen viikko omistetaan. Sen on luultu olevan hekitoreissaan jo kauan sitten. On valitettavaa, että tällainen luulo on olemassa, ja se on syntynyt siitä, että monilla paikkakunnilla nuorisoseura on vähin erin kuollut sen suuremmitta hautajaisitta. Syitä nuorisoseuran kuolemiseen ei ole sen enempää käyty selvittelemään, onpahan vain yhdytty enempää harkitsematta uskoon, että se on käynyt tarpeettomaksi, kun monet muut riennot, lähinnä sk- ja lottatyö, täyttävät nyt sen paikan.

Lyhytkin silmäys nuorisoseuraliikkeen historiaan ja työn tarkoitukseen avaa meille kuitenkin toisenlaisen näköalan tämän työn vainiolle. Me tiedämme, että se juontaa alkunsa viime vuosisadan kahdeksankymmenluvun alkupuolelta, jolloin se lähti Etelä-Pohjanmaalla kristillis-siveellisessä hengessä parantamaan "nuorison käytöstapoja ja aineellisuuden tilaa". Kahden vuoden perästä 60 ikävuottaan juhliva nuorisoseuratyö voi näyttää vuosiensa varsilta erittäin paljon hyvää tehtyä työtä nimenomaan maalaisnuorison parissa, jonka hyväksi se alunperin oli tarkoitettukin. Voisi luetella pitkän jonon paikkakuntien nimiä, missä syvästi siunataan nuorisoseuran työtä paikkakunnan nuorison keskuudessa jo kymmenien vuosien aikana. Nuorison käytös on hillittyä, tosiaan sivistynyttä, juopottelusta on säilytty, juhlien ja iltamien taso on korkeata kauttaaltaan, ja mikä parasta: niillä seuduin ovat myös sk ja lotat saaneet erittäin hyvää ainesta riveihinsä ja molemmat, sekä nuorisoseura että mainitut järjestöt ovat tarpeellisiksi havaittuja edelleenkin. Vähäksi ei ole arvioitava niitten miesten lukua, jotka 1918 tunsivat velvollisuutensa isänmaataan kohtaan ja jotka olivat imeneet isänmaanrakkautta juuri nuorisoseuratyössä. Sankarikumpujemme paasissa on paljon nuorisoseuralaisten nimiä. Nämä ovat asioita, joita nuorisoseuratyötä vähäksyvä ei saisi sitä arvostellessaan unohtaa.

Se, että sanotaan, ettei nuorisoseuratyötä enää tarvita, osoittaa mielestäni asiantuntemattomuutta ja liian pinnallista huomioimista. Mielestäni ihminen ja eritoten nuori ihminen on pohjaltaan sama tänään kuin 60 v. sitten. Hänen siveellinen selkärankansa kaipaa tänään yhtä hyvin vahvistamista kuin silloinkin. Ellei vain enemmänkin, sillä kiusaukset ovat moninkertaistuneet ja käyneet viekkaammiksi entisestään. Niitä on tuhottomasti nuorten tiellä nykyään, ja kuka luo nuorisoon tahtoa ja kykyä vastustaa niitä ja kuka ensinnäkin avaa silmät huomaamaan niitä? Sen tekee juuri se järjestö, joka pääsee nuorten omana heitä lähimmäksi. Sitäpaitsi maaseudulla on paljon nuoria, joitten isänmaallisuus on vielä olematonta — eivät he liity sk:n ja lottien riveihin. Mutta he liittyvät oikein vedettyinä ensin nuorisoseuraan ja usein myöhemmin myös sk:aan ja lottiin. Eikö pä vain olisi nuorison tapojenkin ohjaamisessa työtä, hillitsemistä niissä olisi.

Nuorisoseuratyötä riittää, sen työmaa on entisestään laajentunut mielestäni. Jos se on ollut huonoa ja heikkoa jossakin ja sellaista on, niin syy on paikkakunnan vanhemmassa valistusväessä, joka on laskenut nuorison ja työn sen parissa luisumaan ala-arvoiseksi. Meitä kansanliikkeenkin väkeä voidaan paljosta moittia tässä mielessä. Me emme ole uhranneet sen hyväksi muuta kuin pinnallista arvostelua. Me emme ole menneet mukaan parantamaan sitä, me emme ole vieneet sinne omaa osuuttamme, omia suuria aatteitamme, me olemme antaneet sen luisua suurelta osalta puolueihmisten käsiin. Tämä on surullinen totuus. Mutta me voimme muuttaa suhtautumisemme nuorisoseuratyöhön. On parhaillaan nuorisoseuraviikko, 1—8 pnä lokakuuta, ja se viikko on tänä vuonna omistettu lähinnä jäsen-

ANSIOITUNEITA NAISIA:

Rovastin rouva NAIMI PÄIWIÖ

Suurta rakkautta, sammumatonta innostusta, vuorenlujaa uskoa, palavaa taistelumieltäkin on se hellittämätön ja uhrautuva työ vaatinut, jonka rovastin rouva Naimi Päiwiö on tehnyt Suomen huonokuuloisten asian hyväksi. Syyttä ei häntä mainitakaan "Suomen huonokuuloisten äidiksi".

Vielä kymmenkunta vuotta sitten oli huonokuuloisten ja kuuroutuneiden asia Suomessa tuiki tuntematon, heidät oli kokonaan jätetty oman onnensa nojaan, omin keinoinsa ja omin voiminsa taistelemaan elämänsä raskaan taistelun. Kanssaihmistensä ja yhteiskunnan kiinnittämättä heihin mitään huomiota he odottivat herättäjäänsä, esitaistelijaansa.

Soiton ja laulun suurena ystävänä, näyttämö- ja lausuntataiteen lämpimänä vaalijana ja harrastajana rovastinna Päiwiö, jonka kaikelle kauniille herkkä mieli oli saanut paljon näiltä taiteilta, tunsi, kuulonsa vähitellen menettäneenä, ehkä herkemmin ja läheisemmin kuin moni muu osatovereistaan huonokuuloisuuden raskaan taakan. Mutta hän ei antanut kuuroutumisensa lannistaa itseään ja palavaa mieltään, vaan hän ryhtyi taistelemaan osatoveriensa asian puolesta, taistelemaan heille tasavertaisuuden elämän eri aloilla.

Perehdyttyään ensin perusteellisesti huonokuuloisten kysymykseen ja saatuaan arvokkaita opetuksia ja suuntaviivoja muissa maissa suoritetusta työstä, hän aloitti asian tunnetuksitekemisen Suomessa. Lukuisat ovat ne kirjoitukset, joita hän eri sanoma- ja aikakauslehtiin on kirjoittanut ja lukemattomat ne henkilökohtaiset keskustelut ja kirjeet, joita hän suuren asiansa vuoksi on hoitanut.

Mutta huonokuuloisten kysymys oli oikeastaan yhtä outo itse kuulovikaisille kuin suurelle yleisöllekin. Senvuoksi ryhtyi rovastinna Päiwiö julkaisemaan omaa lehteä, "Kuulovikaista", joka on kokonaan omistettu huonokuuloisten asialle. Nyttemmin tämä lehti on siirtynyt Suomen Huonokuuloisten Huoltoliiton viralliseksi äänenkannattajaksi.

Mainitsin Suomen Huonokuuloisten Huoltoliiton. Se on Naimi Päiwiön perustama. Liiton perustajana, sen ensimmäisenä puheenjohtajana ja monivuotisena sihteerinä hän on antanut koko tarmonsa huonokuuloisten hyväksi tehtävään työhön.

Silminkuulon eli myötäkuulon opettajana on rovastinna Päiwiö tehnyt tavattoman suuriarvoista työtä maamme huonokuuloisten hyväksi.

Se kylvötyö, jonka rouva Päiwiö suoritti varsin kivikkoiseen maaperään raivaamaansa sarkaan, on nyt jo kasvanut kauniin sadon. Työ, joka hänelle monet vuodet on ollut läheinen ja rakas ja jolle hän jatkuvasti uhraa aikansa ja tarmonsa, on nyt saavuttanut tunnustetun sijansa yhteiskunnassa ja on saanut valtiovallankin huomion ja tuen osakseen. Herättäjän ja raivaajan kunniakas, joskin monasti raskas osa on kuitenkin rovastinna Päiwiön.

Suurin lienee kuitenkin loppujen lopuksi se panos, jonka rovastinna Päiwiö on ihmisenä ja lähimmäisenä antanut kohtalotovereilleen, huonokuuloisille, antaessaan heille uutta uskoa ja valaessaan heihin luottamusta tulevaisuuteen.

Varsinaisen elämäntehtävänsä ohella on rovastinna Päiwiöllä aina ollut aikaa ja lämmintä harrastusta kaikkiin isänmaallisiin rientoihin. Lottatyössä näemme hänet alusta alkaen mukana innokkaana ja esimerkillisenä lottana, Isänmaallisen kansanliikkeen järjestössä on hän samoin alusta alkaen ollut koko sielullaan mukana.

---

keräykselle. Järjestössä on nyt n. 60.000 jäsentä. Tarkoitus on saada se nousemaan 100.000:een. Meidänkin paikkamme on siellä. Siellä tarvitaan kansakokonaisuuden, isänmaallisuuden, maanpuolustuksen, korporatismin, oikeudenmukaisuuden aatteitten lujia ajajia. Meidän paikkamme on siellä työntekijöinä, työn nostajina, vakavoittajina, ei agitaattoreina. Ei vain tänä vakavana aikana, jolloin aivan erikoisesti on tehtävä syvällistä kansanvalistustyötä, vaan aina, sillä nuoriso on siellä ja sen on omistettava kansanliikkeen syvälliset ajatukset, jotta pysyisi rauha maassa. Usko nuorisoseuratyön elinvoimaan ja nousuun, se on maalle onneksi!

KARKUN EMÄNTÄKOULUSSA

alkaa kokovuotinen emäntäkoulukurssi ensi marraskuun alussa. Pääsyvaatimukset ovat 17 vuoden ikä ja suoritettu kansakoulukurssi. Hakemukset, joihin on liitettävä maine- ja lääkärintodistus sekä jäljennökset koulutodistuksista ovat lähetettävät ennen lokakuun 10 päivää allekirjoittaneelle koulun johtajalle, jolta pyydettäessä saa koulun ohjelman y.m. lähempiä tietoja. Varattomille jaetaan valtion myöntämiä apurahoja.

SIRKKU NYKÄNEN.

Os. Karkku.

POMMIEN pudotessa

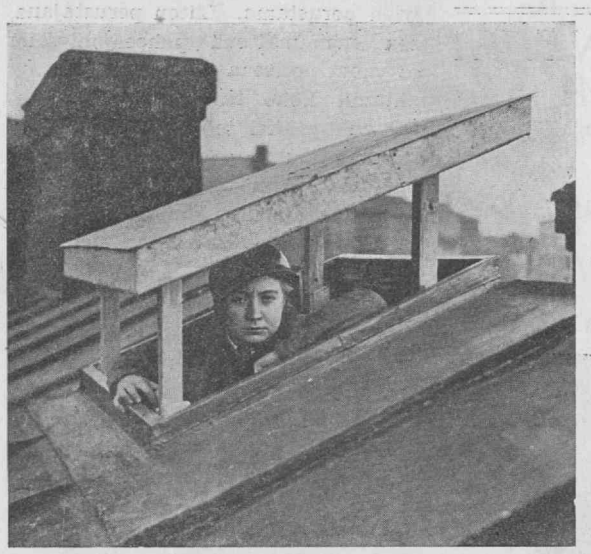

Ilmavalvontalotta tähystyspaikallaan.

Henkilöt: Tavallinen nainen.
Väestönsuojelumies.

— Kamalaa, kun elämä käy vaaralliseksi. Ei enää riitä se, että sota on jo saman meren toisella rannalla ja voi tulla tännekin milloin vain, mutta kun sivistyneet valtiot eivät enää senvertaa kunnioita toisten valtioitten puolueettomuutta, että pommittavat viattomia siviili-ihmisiä, naisiakin, kuten nyt Tanskassakin, tai pudottavat alas lentokoneita, kuten Belgiassa. Tulee aivan turvaton olo, kun ei tiedä milloin saa pommin niskaansa täälläkin . . .

— Mitäs tekisit, jos tosiaankin niin kävisi? Jos ilmahyökkäys äkkiä yllättäisi meidät?

— Mitäkö tekisin? Koettaisin tietysti mennä pakoon johonkin pommisuojaan.

— Mutta niitä kun meillä ei ole. Ei totisesti ole yhtään, mihin tavallinen kadullakulkija voisi pelastautua. Muutamissa taloissa on, mutta ne ovat vain omalle talonväelle tarkoitetut. Se paljon puhuttu postitalon suojakin on vain omaa henkilökuntaa varten.

— Täytyy kai turvautua kellariin sitten . . .

— Joka ei ole ollenkaan turvallinen paikka. Pommeilta se ei suojaa ollenkaan ja kaasun suhteen on tiivistämätön kellari vaarallisempi kuin ulkoilma.

— Onhan meillä yksi kaasunaamari . . .

— Vai yksi! Ja teitä on kuusi perheenjäsentä. Sanoppas, kelle teistä se annetaan hädän tullen ja suostuuko tämä ottamaan sen vain nähdäkseen toisten omaistensa kuolevan kaasumyrkytykseen silmiensä edessä?

— Ne ovat niin kalliita, ei meillä liikene rahaa sellaiseen, josta ei tiedä, tuleeko sitä kuitenkaan tarvitsemaan.

— Kyllähän täydelliset suojeluvälineet maksavat aika lailla, mutta eikö henki sittenkin ole kalliimpi. On edesvastuutonta säästää siinä, missä muutamalla kympillä voi pelastaa kenties omaistensa elämän.

— Älähän nyt hätyytä. Enhän minä ole tullut ajatelleeksi, kun ei mieskään ole mitään puhunut.

— Puhu Sinä hänelle. Hänhän oli Kannaksella linnoitustöissä ja käy ahkerasti suojeluskuntaharjoituksissa. Hän täyttää velvollisuutensa siten. On vain oikeus ja kohtuus, että Sinä otat vastuun perheen suojelemisesta rintaman takana, kun hän taistelee siellä.

— Mutta enhän minä toki osaa . . .

— Osaat kyllä, kun vain otat neuvoja vastaan ja yrität. Naiset voivat auttaa tehokkaasti miehiä maan turvaamisessa.

— Niin lottana muonittamisessa ja sairaanhoitajana. Mutta en minä voi lähteä mukaan ja jättää pieniä lapsiani.

— Lotille ovat kylläkin kiteytyneet omat tärkeät maanpuolustustehtävänsä sodan aikana, mutta maan kaikki muut naiset tarvitaan väestönsuojelupalvelukseen.

— Kaikkiko? Älä nyt sentään liioittele!

— En liioittelekaan. 40 %, siis melkein puolet kotiseudun suojelutehtävistä jää naisten suoritettaviksi. Sodan aikana tietysti vielä naisia lisätäänkin, että miehiä mahdollisimman paljon vapautuisi rintamalle. Nekin naiset, jotka eivät suorastaan saa näitä erikoistehtäviä, voivat auttaa monin tavoin koulutettua suojeluväkeä. Näin ollen voi aivan hyvin sa-

noa, että kaikki maan naiset tarvittaisiin työhön mukaan.

— Mitä ovat sitten ne naisten väestönsuojelutehtävät, joihin oikein täytyy kouluttaa?

— Ensinnäkin ilmavalvonta, jonka jo lotat ovat ottaneet ohjelmaansa. Siis istua vahtina ja tehdä ilmoitus lähestyvästä ilmahyökkäyksestä rautateitten solmupaikoilla, sotatarviketehtaitten lähistöllä ym., joita voi olettaa vihollisen ensinnä pommittavan. Naiset ovat osoittautuneet hyvin sopiviksi esim. tähän tehtävään.

— Onko se vaikeaa?

— Vain tavallista vahdissa oloa, silmät ja korvat tarkkoina. Mutta lisäksi naiset voivat muodostaa erikoisia suojeluryhmiä, talonryhmiä, korttelinryhmiä ja kylänryhmiä . . .

— Mitä nämä kaikki ryhmät sitten tekevät?

— Huolehtivat kaikesta ilmahälyytyksen sattuessa. Ensiapuasemilla tarvitaan paljon naisapua kaasumyrkytyksen uhrien hoivaamisessa ja muuten vahingoittuneiden sitomisessa. Lisäksi voivat naiset auttaa kansliatehtävissä, lähetteinä, viestitoiminnassa, palovartijoina . . .

— Pysähdy jo. Siinä tuli niin paljon sellaista, jota en tajunnut.

— En voikaan tällä kertaa tarkkaan selostaa kaikkia eri tehtäviä, jokainen vaatii oman tarkan tutustumisensa. Joko nyt uskot, että naisilla on tärkeitä tehtäviä, että naisia todella tarvitaan väestönsuojelutyössä?

— Uskon kyllä. Ja kuule, minua hävettää, etten ole ennemmin oikein vakavissani ajatellut tätä työtä. Radiossa ja eri tilaisuuksissa siitä on puhuttu, paljonkin, mutta minusta se on aina ollut jollakin tavoin ikävää ja minulle suorastaan kuulumatonta. Ihan pitäisi tehdä parannus.

— Älä sano pitäisi, vaan pitää! Tee päätöksesi ja ala heti! Ryhdy aktiiviseen väestösuojeluun!

— Eihän minusta ole mitään oikeaa apua kuitenkaan.

— Elä kiemurtele yhtään. Sinusta on, jos tahdot. Mihin yhdistyksiin sinä kuulut ennestään?

---

1. *Naisista muodostettu talonryhmä.*
2. *Ensiapuasemalla hoidetaan kaasu- y.m. haavoittuneita.*
3. *Naisylioppilaita A.N.K S:n väestönsuojelukursseilla.*
4. *Kaasulääkintäkurssit Porissa sairaanhoitajille ja lääkintälotille.*

1.

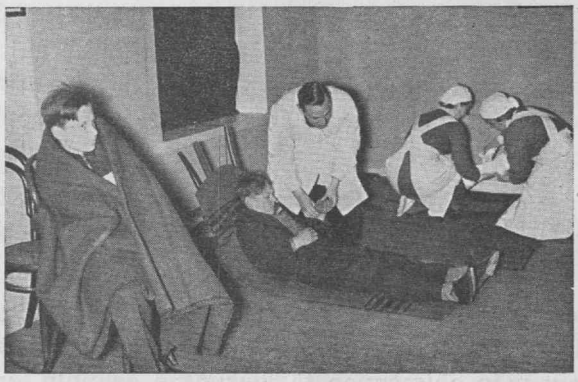

2.

3.

4.

— Ompeluseuraan sokeain hyväksi ja Rajaseudun ystäviin ja marttoihin ja . . .

— Alapas vaikka siitä, että otat tehtäväksesi soluttaa näihin yhdistyksiisi väestösuojeluasiaa. Pyytäkää vain luennoitsijoita ja suorastaan käytännöllisiä neuvojia Kaasusuojelujärjestöstä, kyllä meiltä saa. On esimerkiksi hyvin vaihteleva ohjelmanumero ompeluseuraanne, jos jokainen siellä käytännössä opettelee käyttämään kaasunaamareita tai harjoittelee ensiavun antamista.

— Tosiaankin. Sen me teemme heti paikalla. Mutta minusta minun pitäisi päästä oikein jollekin kursseille, että oppisin paremmin näitä asioita. On vähän nolo tehdä mainosta asiasta, jota ei itsekään osaa. Onko teillä jotain sopivia kursseja?

— On kyllä. Tervetuloa vaan. Mutta älä jätä tätä vain kauniiksi aikomukseksi. Asia on vakava.

— Ei, kyllä sinä sait minut herätetyksi. Meillä naisilla on vähän paha tapa suhtautua noin vain ohimennen tärkeisiinkin asioihin, ennenkuin joku oikein tarttuu niskasta kiinni.

Ilmapuolustuskeskus ottaa vastaan tiedonantoja.

— Olen iloinen, jos olin nyt sellainen niskastatarttuja.

— Olit kyllä, kiitoksia vaan. Minusta tuntuu, että minun vuorostani täytyy olla niskastaravistajana mahdollisimman monelle kanssasisarelleni. Onhan totisesti synti, jos me naiset vain passiivisina odotamme, että meitä suojeltaisiin, emmekä itse pane tikkua ristiin. Minulla aivan pyörii mielessä Lotta Svärdin sanat sille taistelua paenneelle sotamiehelle: "Tämä maa se on äitisi turvaton, olet pettänyt äidin tään!" Sitä näet saattaa pettää pelkästään olemalla liian passiivinen, pettää sen luottamuksen lastensa puolustustahtoon.

E. V.

EINO LEINON vaikuttava draama elokuvasovituksena

SIMO HURTTA

Käsikirjoitus *Vilho Heinämies*
Ohjaus *Roland af Hällström*

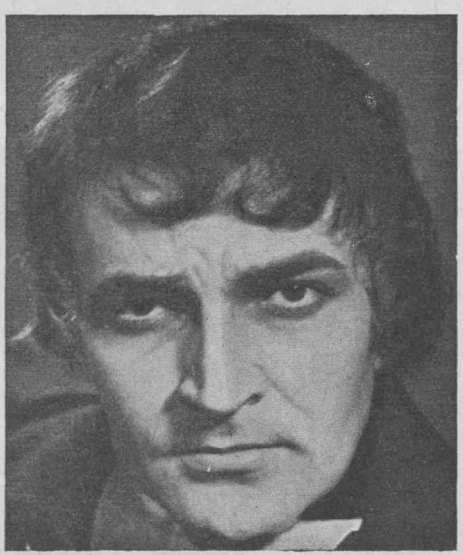

PÄÄTEHTÄVISSÄ:

Santeri Karilo - Aili Tikka - Teuvo Puro - Urho Somersalmi - Hugo Hytönen - Aarne Jaatinen - Hannes Veivo ym.

JÄGER-FILMI

Äidin ja tyttären HOTELLI

Rouva Tehilla Monthan

Istuimme lounaalla hotelli Carltonin viihtyisässä ruokasalissa ja keskustelimme hotellin rouva-johtajan, rouva Monthanin kanssa sodasta ja sokeripulasta ym. päivänkysymyksistä.

— Vaikuttiko sota Carltonin matkustajamäärään?

— Heti aluksi tuli parin päivän seisaus, jolloin talo melkein tyhjeni matkustajista, mutta sitten se taas tulvahti täyteen. Näytti aivan siltä kuin ihmiset olisivat ensi säikähdyksen jälkeen joukolla kokoontuneet pääkaupunkiin oikein seuraamaan, mitä tuleman piti. Ulkomaalaiset kyllä poistuivat kaikki pakokauhua muistuttavalla kiireellä.

— Teillä taitaakin yleensä olla paljon ulkomaalaisia?

— Kylläpä vain. Tänä kesänä erikoisen paljon, vain noin neljäsosa lienee ollut kotimaisia. Mutta yleensä koetamme pitää kotimaisten puolta ja varaamme aina muutaman huoneen heitä varten, ettei tarvitse ainakaan vakituisia asiakkaita käännyttää ovelta. Ulkomaalaiset näet käyvät vain kerran, mutta maaseutulaisilla tulee aina olemaan asiaa pääkaupunkiin, olipa aika millainen tahansa.

— Miten kauan olette isännöineet tässä hotellissa?

— Vuodesta 1931. Teimme vuokrasopimuksen juuri sinä päivänä, jolloin Ukko-Pekka valittiin presidentiksi ja otimme talon vastaan maaliskuun ensimmäisenä, jolloin Ukko-Pekkakin astui virkaansa.

— Sepä hauska sattuma. Oliko tämä ensimmäinen yrityksenne hotellialalla?

— Ei, olimme tätä ennen seitsemän vuotta Jyväskylän kaupunginhotellissa. Mutta kaupungin vasemmistolainen puoluejohto ei ollut mieleen, joten oli pyrittävä pois. Mehän olemme kotoisin sieltäpäin, meillä on maatila Kangasniemellä.

— Miten tulitte sitten antautuneeksi hotellialalle?

— Oikeastaan aivan sattumalta. Kun kerran Jyväskylässä käydessämme myöhästyimme junasta, tuli siinä tuttavissa istuskellessa aikaa tappaessa jutelluksi yhtä ja toista ja mm. tuli puheeksi, että kaupunginhotelliin tarvittiin uutta vuokraajaa. Miten ollakaan, innostuimme asiaan ja päätimme kuin päätimmekin tehdä vuokra-anomuksen, joka sitten hyväksyttiin. Lasten koulutuksen vuoksi näet olimme jo ennenkin puhuneet muuttamisesta kaupunkiin.

— Miten tulitte muuttaneeksi pääkaupunkiin?

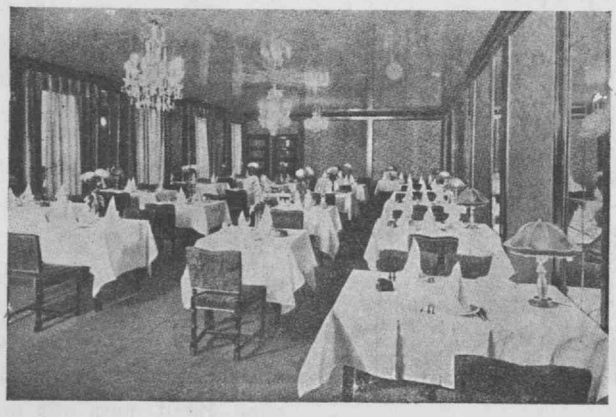

Ruokasali

— Saimme vain kuulla, että tämän hotellin pitäjä oli tehnyt vararikon, otimme asioista selvän ja päätimme yrittää.

— Uskalsittepa, vaikka edeltäjä juuri oli epäonnistunut! Ja hyvin on mennyt!

— Alku aina hankalaa! Esimerkiksi kesällä 1931 oli hyvin vähän matkustajia, mutta sittemmin on aina ollut tasaista nousua, kunnes tämä kesä on ollut paras kaikista. Yleensä matkustajat tulevat "tuuripäässä", toisinaan on talo tupaten täynnä toisinaan on kyllä tilaa. Ja ulkonaiset tapahtumat vaikuttavat hyvin herkästi matkutajatulvaan, mm. Mäntsälän viikkojen aikana oli pitkän aikaa melkein tyhjää talossa. Koko viime talven on ollut kyllä niin täyttä, että oli parasta aina ennakolta tilata huone, jos mieli saada.

— Paljonko teillä on huoneita täällä?

— Satakunta huonetta kaikkiaan ja 170 vuodetta matkustajia varten. Kevätpuolella meillä oli remonttia, mutta osa jätettiin odottamaan olympialaisten ohimenoa.

— Oliko teidän hotellinne jo varattu olympiakisoja varten?

— Olympiatoimikunta kyllä pyysi sopimusta koko hotellin varaamiseksi toimikunnan käyttöön, mutta sopimus jäi vielä avoimeksi ja taitaa jäädäkin. En ole mi-

Jatk. siv. 192.

Miltä näytämme

Sammaleen vihreä, tupakan ruskea, syvän punainen ja harmaa ovat värejä, jotka tänä syksynä elävöittävät myymälöiden kangaspakkoja. Väreissä siis sama pehmeys kuin kankaiden laadussakin, sillä jersey, angorasametti, moire, shifonki, tylli ja brokaadi ovat kankaita, joista nainen nyt valikoi arki- ja juhlapukunsa. Pientä mustaa leninkiä ei pitäisi puvustostamme koskaan puuttua, sillä se on aina muodikas ja kaikkiin tilaisuuksiin sopiva.

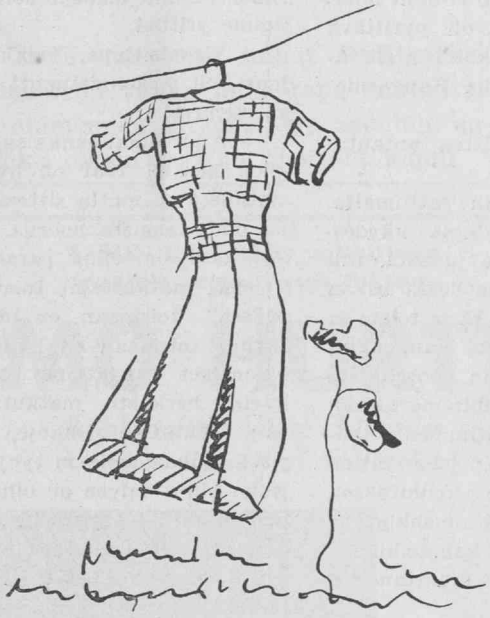

Jo keväällä näimme paljon leveähelmaisia hameita, ja yhä enemmän pyrkivät ne syrjäyttämään kapean leninkimme, josta moni kuitenkin itsepäisesti pitää kiinni. Tosin myönnettäköön, että tuo leveä, hulmuava helma paljon keventää ja pehmittää naisen astuntaa. Tulee vain muistaa, että useimpia pukee parhaiten lanteilta 'istuva' ja vasta helmasta väljenevä hame. Vain hyvin hennot uskaltautuvat menestyksellä vyötäröiltä lähteviin pliseerauksiin ja rypytyksiin sekä lanteita korostaviin poimutuksiin.

Arkipuvut ovat edelleenkin hyvin yksinkertaisia, ja tehdään ne mielellään ruudullisista kankaista joko käyttämällä näitä yksin tai yhdistelemällä yksiväristen kanssa. Erikoisen hauska tapa on sommitella yläosa ja vyö ruudullisesta kankaasta ja muu osa yksivärisestä. Mikä erinomainen tapa korjata vanhoja pukuja, joita aina kertyy komeroihin!

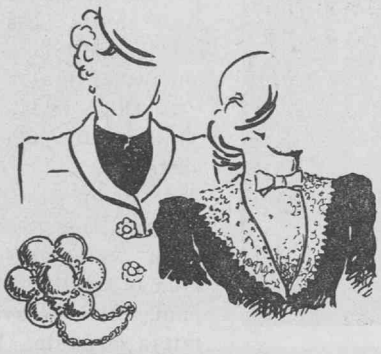

Pukujen lisätarpeet, korut, pitsit ja röyhelöt vaativat erikoisen huomion, ettemme erehtyisi liiallisuuksiin naisellisuuden tavoittelussamme. Hyvin muodikasta on käyttää harmaassa puvussa keltaisia, kullanvärisiä lisiä, joko nappeina, solkina tai ompeluksina. Hyvin persoonallisen leiman saamme pukuun koristelemalla taskut, jotka ovat korkeinta muotia, kaula-aukko ja etumus koko- ja vanukirjonnoin, kirjailuin ja punoksin. Pitsit, joita niin mielellämme käytämme, elävöit-

tänä syksynä

tävät pienen tumman pukumme yksitoikkoisuutta. Kaula-aukon yhä pienennyttyä ovat pitsikaulukset hyvin pukevia. Voimme myös muodostaa koko etuosan pienine solmioineen pitsistä tai käyttää sitä tehostamaan leikkauksia.

Iltapuvuissa elää naisellisuus voittokulkuaan. Laajat hameet, heinäsirkan vyötärö ja turnyyri, siinä tämän hetken huippusaavutukset. Mutta iltapukuja ajatellessa ei meidän pidä hätääntyä, sillä viimevuotinen suoralinjainen tyyppi ei suinkaan ole pannaan julistettu. Ja ellemme voisi hankkia uutta loisteliasta pukua, korvaamme sen pitsihuivilla, joka harteillamme antaa muodikkaan leiman koko ilta-asullemme.

Kävelypuvut ja takit noudattavat samaa linjaa kuin sisäasummekin. Ja silloin on luonnollista, että 'istuva', leveähelmainen takki anastaa huomattavan osan uutta syysasua sommitellessamme. Kävelypuvuissa, olivatpa ne sitten räätälinmallisia tai uutta liehuvareunaista tyyppiä, on takki edelleenkin huomattavan pitkä ulottuen lanteiden alapuolelle. Hyvin muodikasta on koristaa takit turkiksin. Pitkissä takeissa on huomattavaa, että niihin tehdään usein takkiin liittyvä huppu korvaamaan traditionaalista hattuamme.

Ja hattumme on tietenkin taas muuttumassa yhä mielikuvituksellisemmaksi. Mutta viisainta on aina noudattaa puvun yksinkertaisia linjoja ja arkailematta hylätä ihmeellisyydet, jotka edellyttävät kauneus- ja muotisalonkien perhosta. Ovatpa sentään parisilaiset keksineet Pohjolan asukkaillekin käyttökelpoisen ja terveellisen talvipäähineen, joka jo syysmyrskyjen raivotessa pelastaa monen hatun katuojasta. Huovasta valmistettu päänmukainen päähine sidotaan suurilla samettinauhoilla leuan alta kiinni. Hatun etuosa koristetaan laskoksin tai rusetein, mikä kutakin pukee.

Marru.

KIRJALLISUUTTA

Suomen heimon puolesta.

EERO KUUSSAARI: Suomen heimosodat 1918—1922. Suurikokoinen, hienoasuinen teos, 372 sivua. Runsaasti kuvitettu ja varustettu karttapiirroksin. Julkaisija: Suomen heimosoturien liitto.

Ilmoitettavanamme oleva teos on I osa heimosotateoksesta, nimittäin *Taistelu Petsamosta.*

On suuri onni, että taisteluissa itse mukana olleet miehet voivat kuvin ja selostuksin siirtää julkisuuteen ja vastaisille sukupolville perinnöksi arvokkaat tiedot vapaustaistelujen ajalta. Tällaisena on Taistelu Petsamosta arvokas osa arvokasta historiallista teossarjaa. Taistelu Petsamosta selvittää myös sen osan noitten vuosien tapahtumista, joka muuten lienee monilta vanhemmassakin polvessa unohtunut, nimittäin suurvaltain välisen taistelun Muurmannilla.

Tuskinpa tarvitsee kehoittaa tämänkaltaisten teosten hankintaan, niitä hankkii kunnia-asianaan kirjastoonsa jokainen kansallisesti valistunut ihminen. Suotavaa on, että esim. yhdistysten ja nuorten kirjastoihin saataisiin kaikkialle niin tämä kuin kaikki ne teokset, jotka kuvaavat Suomen miesten ja Suomen naisten sitkeitä, uljaita taisteluja vapautemme puolesta ja Suomen heimon vapauden puolesta.

H. R.

Hollantilainen perhetarina.

INA BOUDIER BAKKER: Oveen kolkutetaan. Amsterdamilaisen perheen romaani, suomentanut Helmi Krohn. I ja II osa yht. 808 sivua, kahtena niteenä. Niteen hinta 60 mk, nahkaselk. 75 mk. Otava.

Ina Boudier Bakker lienee outo suomalaiselle yleisölle. Hänen teokseensa tutustuminen ansaitsee vaivan. Teos on perhetarina isovanhempien lapsuudesta lastenlasten kuvaukseen asti. Ja tällä hetkellä, jolloin 25 vuoden takaiset tapaukset uutena maailmansotana palautuvat, on "Oveen kolkutetaan" teoksessa eräänlainen ajankohtaisuus. Maailmansodan aikaiset vaikeudet, puute, köyhtyminen, yhteiskunnalliset muutokset, vartiopalvelus, ajan tapausten vaikutus luonteisiin — kaikki tuo kuvataan rauhallisella selkeällä tyylillä.

Henkilömäärän supistaminen olisi ollut eduksi, sillä kymmenet ihmiskohtalojen langat aina välillä katketessaan jotenkin häiritsevät. Eri sukupolvien välinen ero on tuotu uskollisesti esiin. Mutta muuten, vaikka teoksen sadat sivut lukeekin vaivattomasti, tuntuu teos paikoin tarkoituksettoman venytetyltä. Joka tapauksessa miellyttävä, hyvä kirja, joka antaa elävän kuvan hollantilaisesta liikeperheestä, sen maan elämästä ja tuon meren äärellä asuvan työteliään kansan luonteesta.

H. R.

Kiinalaispojan tarina.

ELISABETH FOREMAN LEWIS: Nuori Fu. — Kuvittanut Kurt Wiese. — WSOY. — Hinta 35 mk, kangask. 48 mk.

Nuori Fu on kiinalainen maalaispoika, joka leskeksi jääneen äitinsä mukana muuttaa kaupunkiin ja pääsee kuparisepän oppipojaksi. Lahjakkuutensa ja tinkimättömän rehellisyytensä vuoksi hän pääsee mestarinsa suosioon ja vihdoin perii tämän liikkeen. Tähän runkoon on liitetty paljon värikästä kuvausta kiinalaismaailmasta. Näemme köyhän kodin sikolätin vieressä ja vilkkaan katuhälinän sen edustalla. Kauhistumme raa'an sotaväen julmuutta ja joen tulvan tuhoja. Vietämme jännittäviä hetkiä rosvojen yllättäessä ja vihdoin luemme uuden kommunistisen opin tulosta syrjäiseen sisämaakaupunkiin, jossa vielä taikauskoisesti pelätään ulkomaalaisia ja uhrataaan epäjumalien lepyttämiseksi. Nykyinen Kiina esittäytyy siinä asiantuntijan kynän kuvaamana.

Kirja on nuorisokirja — hyvä, opettava ja ennen kaikkea hauska ja jännittävä. Sen lukee aikuinenkin todellisella mielenkiinnolla. Hyvä kuvitus lisää kirjan arvoa ja mielenkiintoa.

E. V.

Uskonnollinen romaani.

K. A. POHJAKALLIO: Monen ahdistuksen kautta. — WSOY. — Hinta 32 mk, kangaskans. 45 mk.

Yllämainittu on vakava kertomus nuoren ylioppilaan joutumisesta kohtalon heiteltäväksi, vankilaan, kulkuriksi, nälkäkuoleman partaalle, kunnes hän löytää Jumalansa ja uudestisyntyneenä jaksaa jälleen nousta, parantaa elämänsä ja sovittaa rikoksensa. Hyvää lukemista kaikille!

E. V.

YMÄR ABDRAHIM
Iso Robertink. 11. puh. 37 780, 37 627.
Muodikkaita, Huokeita, Kauniita **IKKUNAVERHOKANKAITA.** Takki-, kävelypuku- ja pukukankaita, silkkiä y.m.
Käykää tutustumassa varastoomme!

Tulemmeko toimeen ilman kotiapulaista

Rouva Tarmola, joka oli voittanut kotiapulaispulan, hymyili nähdessään meidän hämmästyneen ilmeemme.

— Kyllä se on totta. Olen ollut ja aion jatkuvasti olla ilman kotiapulaista.

Emme suinkaan ihmetelleet sitä, että yleensä joku on ilman kotiapulaista — tänä aikanahan se alkaa olla yhä yleisempää, etenkin vielä nyt, kun sota pakottaa säästämään kaikessa, sokerista alkaen. Tiesimmehän sitäpaitsi, että käytännölliset amerikattaret ovat jo asian ratkaisseet siten, että tavallinen virkamiesperhe on aina ilman kotiapulaista. Heillä tosin on kaikki mahdolliset apuneuvot käytettävissään. Meikäläisissä oloissa se onkin jo paljon vaikeampaa, vaikka käy päinsä etenkin lapsettomalla nuorellaparilla, jossa rouva on "vain kodin ihminen". Mutta rouva, jonka kahvipöydässä parhaillaan istuimme nauttien tuoreesta kotonaleivotusta pullasta, oli viiden lapsen äiti, joka entisenä konttoristina ehti vielä auttaa miestään tämän kiireisimpinä aikoina ja jonka kodissa ei ollut kaikkia nykyajan mukavuuksia, vaan vanhanaikainen uunilämmitys ja puuhella.

— Miten Sinä oikein tulet toimeen?

— Töitten hyvä järjestely on tärkein ja taito oppia mahdollisimman paljon säästämään askeleitaan. Niinpä maanantai on pyykkipäivä, jolloin kaikki edellisen viikon pyykki pestään, tiistaina perusteellisempi siivouspäivä, lauantaina leipominen ja niin edelleen. Ei ole esimerkiksi hyvä antaa kerääntyä liian isoa sukkapyykkiä, vaan pestä vaikka pari kerrallaan, kun sattuu lämmintä vettä jäämään, niin ettei parsiminen tunnu kovin rasittavalta, vaan voi työn lomassa paikata sukan kerrallaan.

— Eikö päivä käy sentään lyhyeksi monissa puuhissa?

— Täytyy alkaa aikaisemmin ja joskus jatkaa päivää yöllä, sillä paikkaus- ja ompelutyöt pyrkivät jäämään illaksi, mutta niinhän moni "apulaisellinenkin" rouva saa tehdä, kun monien kahvipraatien vuoksi ei päivällä tule tehdyksi.

— Saako aviomieskin sanoa sanansa, kuuluu perheenisän ääni ovelta, kun kerran kahvipraatista on puhe? Juuri semmoiseen turhaan jutteluun meneekin naisten aika. Ei apulaiseton rouva saakaan "jäädä suustaan kiinni" joka ystävättärensä kanssa. Ja puhelimet pois apulaisettomista perheistä!

— Älä nyt sentään! Puhelinhan juuri säästää jalkavaivoja meikäläiselle. Ja onhan virkistävää toki vaihtaa joskus pari sanaa hyvien ystävien ja naapureitten kanssa.

— Niin, pari sanaa... Mutta virkistyksen vuoksi olen koettanut ajaa tätä meidän emäntää päivälevolle, edes viideksitoista minuutiksi pitkälleen työn lomassa.

— Ei minua enää tarvitsekaan "ajaa", kun kerran pääsin alkuun. Et usko, kuinka virkistävä tuollainen pikku lepo saattaa olla. Vaikkei saisi untakaan, riittää muuten täydellinen hervoton lepo. Eikä siinä aika mene hukkaan, sillä työt sujuvat sitten kahta paremmalla vauhdilla.

— Tytöistä sinulla kai sentään on paljon apua?

— Ei kouluaikaan. Omat vaatteensa korkeintaan voivat huolehtia, mutta muuten menee iltapäivä koulutehtäviin, sillä täytyyhän heidän saada olla vähän ulkonakin. Lupapäivinä järjestämme kyllä siivouspäivän, ja siivoojan palkan jaan tytöille taskurahoiksi, joten tytöt oikein odottavat siivouspäiviä. Olen muuten huomannut, kuinka terveellistä lapsille on tämä apulaisettomuus. Vanhemmat tyttäret, jotka ovat tottuneet kasvamaan aina kotiapulaisen passaamina, ovat aika kömpelöitä kaikessa eivätkä tahdo muistaa huolehtia vaatteistaankaan, kun taas nuoremmat aina äidin kintereillä ollessaan ovat tottuneet yllättävän käytännöllisiksi. Oikein minua liikuttaa, kun suunnittelimme kylään menoa ja 9-vuotias Maija huomautti: "Ei me voida lähteä, kun pyykki on vielä pesemättä." Ja kun samainen Maija vieraili erään tädin luona, oli täti oikein ihmetellyt sitä, kuinka hyvin pikku vieras huolehti itsestään. Pojatkin ovat oppineet tarttumaan taloustoimiin.

— Siitä ovat tulevat miniät vielä kerran kiitollisia anopilleen.

— Isä on pojille hyvänä esimerkkinä. Tuskin olisi tästä apulaisettomuudesta mitään tullutkaan, ellei aviomies olisi näin ymmärtäväinen. Puut ja vedet tulevat aina sisään, eikä hän pidä astiankuivaustakaan liian "naisellisena" työnä. Tosin olen ottanut viime aikoina kuivaustelineen käytäntöön, niin ettei meillä enää juuri astioita pyyhitä. Hyvältä tuntuu, kun mies heti kotiin tultuaan tulee tiedustelemaan: "Missä voin aut-

— On niin helppo valita hyvien ja kauniitten HMN huonekalujen joukosta

taa?" Lapset taas juoksevat kaupoissa asioilla, joten onhan minulla oikeastaan apulaisia montakin.

— Apulaisia, mutta samalla passattavia! Eikö sentään joskus kyllästytä piikana olo?

— Väliin tulee kyllä väsyneitä päiviä, jolloin ei jaksaisi tehdä yhtään mitään. Mutta silloin annankin perään, jätän työt, mitkä suinkin voin ja ostan valmiita ruokia. Sen voinkin tehdä hyvällä omallatunnolla, kun toisaalta säästän siksi huomattavasti.

— Oletko sitten huomannut siitä olevan paljonkin säästöä, että hoidat itse talouden?

— Minä suorastaan koulutan neljä lastani sillä säästöllä — viideshän ei vielä ole koulua alkanutkaan. Nykyisen palkkatason mukaan nousee apulaisen vuosipalkka noin kymmeneen tuhanteen markkaan, joka on jo kaunis summa käytettäväksi lasten koulumaksuihin ja vaatteisiin. Lisäksi tulee säästö kotiapulaisen ruuasta ja muusta kulutuksesta.

— Niin, ja sitäpaitsi emäntä itse säästäväisenä taloudenhoidossa pitää talon puolta enemmän kuin paraskaan apulainen. — Mutta eikö apulaisettomuudesta ole sitten mitään varjopuolia?

— Onpa tietenkin. Jos normaalioloissa meneekin hyvin, panee jokainen poikkeus siitä asiat vähän sekaisin. Etenkin sairaustapauksien sattuessa perheessä jää väkisinkin välttämättömiäkin tehtäviä tekemättä. Ja seuraelämä ja harrastukset jäävät minulta hyvin vähiin. Kutsuja ei juuri voi pitää ja vierailujakin on pakko valita — ei voi ylläpitää laajaa tuttavapiiriä. Vaikka oikeastaan on hyväkin vähän seuloa seuraelämäänsä, pitää kiinni vain todella virkistävistä vierailuista ja vieraista! Meillä ei enää ole sitä haittaa, että lapset vaatisivat aina jonkun oloa iltaisin "disurissa" kotona, vanhemmat jo huolehtivat nuoremmista. Voit uskoa, että hyvin mielellään joskus lähteekin miehensä kanssa ulos illalla!

— Summa summarum: näyttää siltä, että haitat sittenkin ovat toisarvoisia, joten siis apulaisettomuus on sinun kokemuksesi mukaan varsin hyödyllistä. Ensinnäkin säästö pitää perheen budjetin tasoissa, toiseksi lapset oppivat tekemään työtä ja käytännöllisiksi ja vihdoin mies oppii antamaan arvoa naisen työlle.

— Niin, ja minä itse olen oppinut tuntemaan työn siunauksen. Kun tekee oikein kaikin voimin työtä, tuntee itsensä hyödylliseksi, joka taas antaa tyydytyksen tunteen. Olen kiitollinen siitä, että saan olla terve ja tehdä työtäni jatkuvasti perheeni auttamiseksi eteenpäin.

Eevee.

ÄIDIN JA TYTTÄREN . . .

Jatk. siv. 187.

tään erikoisesti kisoja varten varannut.

Sekä silmälle että kielelle ihania lounaspöydän herkkuja nauttiessamme kysäsimme, oliko Carltonin kokki ranskalainen vai italialainen.

— Supisuomalainen, entinen karjanhoitajamme Kangasniemeltä.

— Ei mutta tarkoitin kysyä aivan tosissani.

— Totta se on. Hän osoitti jo silloin 15 vuotta sitten meille tullessaan harvinaista innostusta keittotaitoon, vietti kaikki vapaa-aikansa seisomalla hellan ääressä ja kyselemällä kaikkea. Annoimme hänen kokeilla ja totesimme, että hänellä todella oli taipumusta siihen. Hän sai sittemmin harjoitella Seurahuoneella ja niin hän on kehittynyt niin erinomaiseksi kokiksi, ettei paremmasta varaa. Hänellä on ihmeellinen mielikuvitus ruokaa suunnitellessaan, maistaa harvoin itse, mutta vaistoaa aina maun. "Maistakeepas, sen pitäs olla hyvvee!" Ja niinpä saan maistaa pasteijoita ja kastikkeita, joita kuka hyvänsä keittiömestari kadehtisi. On meilläkin kokeiltu monilla aina Ranskassa saakka kurssinsa käyneillä kokeilla, mutta elotonta ja mautonta oli heidän ruokansa oman kokin aikaansaannoksiin verraten.

— Sehän on ainutlaatuista. Oikein siis keittiömestariksi syntynyt. Mutta älkäähän sentään unohtako oman tyttärenne osuutta tässä kaikessa. Hänhän on ruuanlaiton asiantuntijana parhaitten talousopettajien veroinen.

— Kyllä tyttäreni on etenkin ulkolaisista keittokirjoista tuonut paljon hyviä ideoita keittiöömme. Hänhän on kaikin tavoin ollut ja on edelleenkin oikea käteni hotellin johdossa. Enhän muuten olisi jaksanutkaan etenkin mieheni kuoltua. Hyvällä yhteistyöllä me tätä ylläpidämme.

Nyt vasta oikein ymmärsin, miksi olin aina pääkaupungissa käydessäni suunnannut kulkuni Carltoniin. Se ei johtunut vain sen keskeisestä paikasta aseman läheisyydessä. Kodikkaaksi sen teki tuo väärentämätön sisäsuomalainen henki, äidin ja tyttären yhteistyö viihtyisyyden luomiseksi ja miksei myös — olemmehan sittenkin parantumattomia materialisteja — kangasniemeläisen kokin persoonallinen panos ruokapöydässä.

HELSINGIN AUTO OPISTO
K. K. TOIVONEN AUTOPALATSI
Fredrikinkatu 65. Puhelimet 62 026 47 787
ENSILUOKKAISILLA OPETUSVÄLINEILLÄ VARUSTETTU TÄYDELLINEN AUTOKOULU

Jämsän Lottaravintola
ja
KANSALLISTALON MATKUSTAJAKOTI
Huoneet siistit ja ajanmukaiset. — Hinnat kohtuulliset. — Paras laatuaan paikkakunnalla.

LAPUAN LOTTIEN
RAVINTOLA-KAHVILA kunnantalolla sekä **KAHVILA Tapiolan talossa rautatieylikäytävän luona.**
Hyvää ruokaa, maukkaita kahviannoksia, makeisia, jäätelöä y.m.

KAHVILA
MUSTA KARHU
Pori — Valtakatu 2
tarjoaa asiakkailleen hyvää kahvia viihtyisässä huoneustossaan.
Ulkotilaukset nopeasti puhelimella 990.

Varattu

Uuden Huomen
ystävät!
MUISTAKAA LEHTEÄNNE
tilauksilla,
kirjoituksilla,
ilmoituksilla ja
lahjoituksilla

LUKIJAT! KÄYTTÄKÄÄ
TÄSSÄ LEHDESSÄ
ILMOITTAVIA LIIKKEITÄ!

KIRJA-
PAINOTÖIDEN
tarvitsijoille

Ilmoitamme kohteliaimmin, että uusi ajanmukainen kirjapainomme toimitalossamme Kansakoulukadun 8:ssa suorittaa kaikkia kirjapainoalaan kuuluvia töitä kohtuullisiin hintoihin.

Pyytäkää
tarjouksiamme!

Kirjapaino- ja
Kustannus-Oy. Liike

(Ajan Suunnan kirjapaino)
Helsinki, Kansakoulukatu 8.
Puhel. 24 289 & 21 993

Helsingin Meijeri Oy.

HELSINKI, III:s linja 24

Puh. Konttori 72974
Meijeri 71955

ARV. NAISET JA HERRAT!

Laadultaan hyvän ja jalkaan sopivan

kengän

löydätte aina liikkeemme monipuolisesta kenkävarastosta

K.H. SAINIO

HALLITUSKATU 12 — HELSINKI

Hyväksi tunnustettua

paahdettua kahviamme

saatavana ympäri maata.
KYSYKÄÄ KAUPASTANNE!

T:mi IKL:n KAUPPA OY.

Helsinki - Puh. 26404, 36513 ja 21640

TAIDEKUDONTA

Helsinki.
Yrjönkatu 7. Puhelin 32 760.

Toimittaa varastosta ja tilauksesta kaikkia kodin sisustuksessa käytettäviä töitä, kuten: huonekalujen päälliskankaita, verhoja, pöytäliinoja, kuvakudoksia, ryijyjä, karvalanka- ja riepumattoja.

Kauniita täyspellavaisia aamiais- ja kahviliinoja.

O/Y DAN. WARD A/B

KUKKAKAUPPA HELSINKI

E. ESPLANADINKATU 20
Puh. 37 935 ja 28 982
ALEKSANTERINKATU 48
Puh. 31 535 ja 33 303
LASIPALATSI
Puh. 62 185

Aina suuri varasto aistikkaita sidontatöitä.
Kukkatilausvälityksiä maailman kaikkiin osiin.

Mk 3:—

Helsinki 1939. Kirjapaino- ja Kustannus-Oy. Liike.